

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Konfrontacja marzeń z rzeczywistością. Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Bolesław Prus, *Lalka*

EPOKA

Pozytywizm

CZAS WYPOWIEDZI

ok. 5 min

OPRACOWANIE

nauczyciele Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do matury 2027 od Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator matury ustnej. Ocena wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z opracowaniem pytań jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu mówi, co będziesz udowadniać

Marzenia są nieodłącznym elementem życia. Jedni planują egzotyczne podróże, drudzy skok ze spadochronem, a jeszcze inni pragną odnaleźć miłość. Konfrontacja marzeń z rzeczywistością bywa jednak rozczarowująca. Wiedzą o tym doskonale bohaterowie *Lalki* Bolesława Prusa oraz *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego.

Z LEKTURY

sceny i postacie z lektury bazowej omówione pod tezę

Stanisław Wokulski marzył o wielkiej miłości. Niestety wyidealizował ukochaną kobietę, co doprowadziło do jego nieszczęścia. Bohater pewnego dnia spotkał Izabelę Łęcką i od tego czasu nie mógł o niej

zapomnieć. Dziewczyna była arystokratką, a jej rodzina borykała się z problemami finansowymi. Wokulski, który dorobił się majątku na wojnie, zdecydował się wesprzeć Łęckich. Podjął działania, które pomogły mu z jednej strony zbliżyć się do Izabeli, a z drugiej - uratować jej rodzinę przed bankructwem. Wykupił srebrną zastawę Łęckich, a nawet wylicytował ich kamienicę. Poza tym razem z ojcem Izabeli założył spółkę do handlu ze Wschodem. Miał nadzieję, że pozwoli mu to awansować społecznie i wtedy kobieta zgodzi się zostać jego żoną. Stanisław walczył o względy Izabeli. Często bywał w miejscach, w których spodziewał się ją spotkać - na przyjęciach, kwestach, wyścigach konnych. Kupił dla niej klacz od barona Krzeszowskiego, a nawet nauczył się angielskiego. Kiedy już dziewczyna wydawała się nim zainteresowana, był nawet w stanie wybaczyć jej flirt z innymi mężczyznami. Uważał Izabelę za doskonałą, nie dostrzegał jej wad. Tymczasem ona nie traktowała Wokulskiego poważnie. Czasem schlebiał jej swoimi zalotami, lecz tak naprawdę nie odwzajemniała jego uczuć. Traktowała małżeństwo jak interes - zgodziła się wyjść za Wokulskiego tylko po to, żeby rozwiązać problemy finansowe rodziny. Łęcka była chłodną, wyrafinowaną kokietką. Jej kaprysy i ciągłe zmiany nastrojów doprowadzały Wokulskiego do szału. Przełomowym momentem okazała się scena w pociągu, kiedy to Stanisław podsłuchiwał rozmowę Izabeli z jej kuzynem Starskim. Dyskutowali po angielsku o łączącym ich romansie oraz o tym, że Łęcka zgubiła prezent zaręczynowy od Wokulskiego. To otworzyło kupcowi oczy. Wyskoczył z pociągu i próbował popełnić samobójstwo. Marzenie o miłości idealnej przerodziło się w koszmar. Piękna kobieta okazała się wyrachowaną, cyniczną egoistką, która doprowadziła do zguby Wokulskiego. Na przykładzie bohaterów *Lalki* można więc stwierdzić, że konfrontacja marzeń z rzeczywistością doprowadza niekiedy do depresji, a nawet prób samobójczych.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

Rozczarowująca idealizacja rzeczywistości została też opisana w *Przedwiośniu* Stefana Żeromskiego. Cezary Baryka wysłuchał opowieści ojca o Polsce, która odradza się po I wojnie światowej. Seweryn przedstawił mu koncepcję szklanych domów. Opowiadał o dalekim kuzynie, który zaprojektował budynki. Wspomniane domy powstawały ze szkła wytworzonego z nadmorskiego piasku. Fabryki produkcyjne napędzał wiatr morski. Była to więc produkcja ekologiczna. Domy były tanie i szybkie w montażu. Powstawały z gotowych, szklanych elementów. Każdy obywatel mógł sobie pozwolić na zakup takiego domu. Budynki były czyste, pozbawione wilgoci czy pleśni i łatwe do ogrzania. Koncepcja szklanych domów okazała się jednak utopią. W symboliczny sposób przedstawiała Polskę jako kraj dobrobytu, gdzie każdy obywatel jest równy, żyje zgodnie z zasadami higieny, ekologii, w sprawiedliwym

ustroju społecznym. Była to jednak fikcja, marzenie Seweryna Baryki, kraj został przez niego wyidealizowany. Mężczyzna chciał w ten sposób namówić syna na powrót do ojczyzny. Kiedy Cezary przekroczył granicę i wysiadł z pociągu w Polsce, ujrzał zupełnie inny widok niż ten opisywany przez ojca. Znalazł się w miejscowości pełnej błota, bosych nędzarzy i rozpadających się drewnianych chat. Zauważył podziały społeczne i brak równości. Widząc to wszystko, poczuł ogromne rozczarowanie. Zastanawiał się, gdzie są szklane domy. Był zagubiony, towarzyszyło mu poczucie beznadziei.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Konfrontacja marzeń z rzeczywistością bywa więc rozczarowująca. Zakochany Wokulski nie widział wad swojej wybranki i wiele poświęcił, by zwrócić na siebie jej uwagę. Izabela Łęcka postrzegała go wyłącznie jako kupca, który może uratować jej rodzinę przed bankructwem. Nie liczyła się z jego emocjami. Idealizacja kobiety może więc doprowadzić do depresji czy myśli samobójczych - jak w przypadku Wokulskiego. Podobnego rozczarowania doświadczył Cezary Baryka. Po przyjeździe do Polski zastał kraj w tragicznym stanie, pełen błota, brudu i nędzy. Marzył natomiast o szklanych domach - ojczyźnie wysoko rozwiniętej, wcielającej w życie idee równości i ochrony środowiska. Sytuacja obu bohaterów pokazuje, że silne pragnienia mogą przesłaniać człowiekowi rzeczywistość. Odkrycie prawdy bywa wtedy bolesne.